

Nystagmus

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

**albert
schweitzer**

Inleiding

Nystagmus is de Latijnse naam voor onwillekeurige bewegingen van de ogen. Eén of beide ogen gaan telkens heen en weer zonder dat daar invloed op uit te oefenen is. Iemand met nystagmus heeft dan 'wiebelende', trillende ofwel 'dansende' ogen. Dit is een zeldzame afwijking in de besturing van de ogen.

Er zijn verschillende soorten nystagmus. De twee meest voorkomende vormen zijn: 'pendelnystagmus' en 'ruknystagmus'. Bij een pendelnystagmus bewegen de ogen op eenzelfde ritme heen en weer. Bij een ruknystagmus is de snelheid van de beweging wisselend in verschillende richtingen: de ogen drijven als het ware langzaam af en worden met een snelle rukbeweging weer teruggehaald.

Nystagmus kan een oogheelkundige of een neurologische oorzaak hebben. In deze folder leest u alleen over de oogheelkundige oorzaak.

De oorzaken en soorten nystagmus

De oorzaak van nystagmus is niet precies bekend. Het probleem zit in besturing van de ogen vanuit de hersenen. Er zijn drie vormen van nystagmus:

- Aangeboren nystagmus; ontstaat door aangeboren afwijkingen van de ogen zoals aangeboren staar (lenstroebeling), afwijkingen in de aanleg van het netvlies of van de oogzenuw, zoals albinisme.

- ❑ Latente nystagmus. Deze vorm ontstaat pas wanneer een oog wordt afgedekt. Het niet afgedekte oog zal dan heen en weer trillen.
- ❑ Verworven nystagmus. Dit ontstaat op latere leeftijd. Het is meestal het gevolg van andere aandoeningen zoals een hersenbloeding of ernstig hersenletsel.

De verschijnselen

Trillende ogen: het heen en weer bewegen van de ogen is het duidelijkste symptoom van nystagmus.

Verminderd zicht: de meeste mensen met nystagmus zien nooit helemaal scherp. Dit komt doordat de blik niet voor langere tijd op een punt gericht kan worden. Het zicht op korte afstand is vaak beter dan veraf.

Het zien van een trillend beeld (oscillopsie): bij een verworven nystagmus kunnen de hersenen zich niet aanpassen, u ziet dan vaak een bewegend of trillend beeld. Mensen met aangeboren of vroeg ontstane nystagmus hebben meestal geen last van een trillend beeld, doordat de hersenen zich wel hebben aangepast.

De diagnose

De diagnose nystagmus wordt gesteld als voldaan wordt aan de eerder genoemde kenmerken.

Bij een kind met aangeboren nystagmus is oogheelkundig en orthoptisch onderzoek nodig om te kijken of het door een andere oogaandoening veroorzaakt wordt.

Vaak wordt er geen andere oogaandoening gevonden. Soms wordt ook erfelijkheidsonderzoek en/of neurologische onderzoek gedaan.

Bij een verworven nystagmus wordt ook oogheelkundig onderzoek gedaan; zo nodig wordt er aanvullend neurologisch onderzoek gedaan.

De behandeling

Nystagmus is bijna altijd een blijvende aandoening. De klachten verergeren meestal niet. Soms nemen ze zelfs af in de loop van de jaren.

Er zijn manieren om het kijken te vergemakkelijken. De bijkomende afwijkingen zoals aangeboren staar, een brilafwijking en scheelzien kunnen gecorrigeerd worden. Bij een nystagmus die in één blikrichting duidelijk afneemt, kan het hoofd ongemerkt een stand aannemen (torticollis). Deze houding kan onprettig zijn. De oogspieren kunnen dan met een operatie verplaatst worden zodat de ogen bij recht vooruit kijken de minste klachten geven.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neem dan contact op met de polikliniek Oogheelkunde.

Ook voor het maken of verzetten van een afspraak bij de polikliniek Oogheelkunde, belt u op maandag t/m vrijdag tussen 08.00-12.00 en 13.00-16.30 uur voor alle locaties naar tel. (078) 654 12 33.

Voor meer informatie kunt u ook kijken op de website www.oogartsen.nl

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

Albert Schweitzer ziekenhuis
oktober 2024
pavo 0685